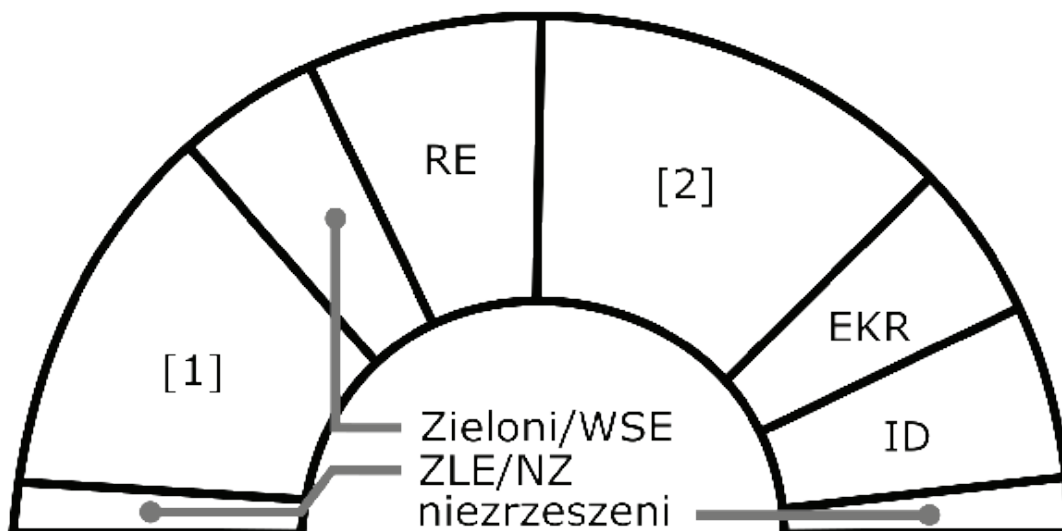

**Stosunki
międzynarodowe.
Arkusz 1.**

Stosunki międzynarodowe. Arkusz 1.

Zadanie 1. (0-4)

Źródło. Diagram. Struktura organu kolegialnego jednej z organizacji międzynarodowych.

1.1. Uzupełnij tabelę – do każdego numeru dopisz skrót nazwy ugrupowania.

1.	
2.	

1.2. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Organ, którego strukturę ukazano na diagramie, liczy obecnie ponad 700 członków.	P	F
2.	Europejska Partia Ludowa to organizacja komunistyczna.	P	F
3.	Kształt przedstawiony na diagramie ma jedynie charakter symboliczny – w rzeczywistości sala obrad tego organu jest prostokątna, a członkowie siedzą w ławach usytuowanych naprzeciwko siebie.	P	F
4.	Litery „RE” pochodzą od słów „Rada Europejska”, tzn. od przedstawicielstwa Rady Europejskiej w tym organie.	P	F

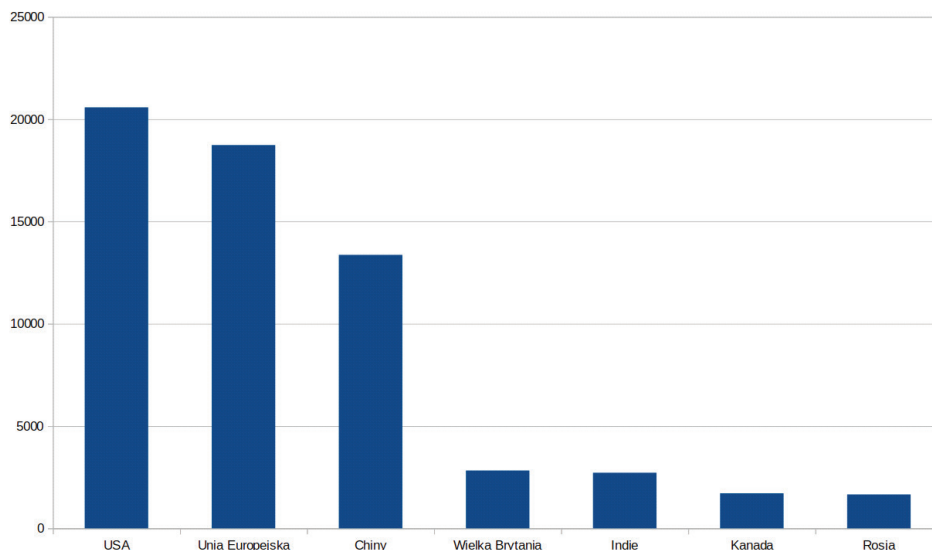
Zadanie 2. (0-1)

Wpisz prawidłowe dokończenie zdania.

„»V4« to niekiedy używane oznaczenie grupy państw, złożonej z Polski, Słowacji, Czech i

Zadanie 3. (0-1)

Źródło. Wykres. Produkt krajowy brutto wybranych państw świata oraz zsumowany produkt krajowy brutto państw Unii Europejskiej (2018 r.) [mld USD].¹

Odnosząc się do wykresu, sformułuj argument i kontrargument do tezy: *Unia Europejska powinna pełnić rolę pioniera transformacji energetycznej.*

Argument:

.....

.....

.....

.....

Kontrargument:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0-1)**Źródło. Fragment dokumentu programowego.**

„Uważamy, że dzisiejsze społeczeństwo zdominowane jest przez wąską klasę rządzącą, posiadającą bądź to władzę administracyjną, bądź kapitał; panującą nad resztą społeczeństwa w interesie samej siebie. Klasa rządząca, nawet jeśli sprawuje władzę z demokratycznego nadania, w momencie gdy ją zdobywa nie jest już dłużej zainteresowana utrzymaniem demokratycznych reguł gry.”; „Zamiast [...] [powyższego,] postulujemy stworzenie opartej na zasadach dobrowolności i samorządności sieci autonomicznych organizacji obejmujących wszystkie aspekty życia społecznego, w ramach których członkowie społeczeństwa będą mogli w pełni zaspokajać swoje potrzeby życiowe. Dobrowolność, samorządność i autonomia są zatem podstawą naszego programu przemian społecznych.

[...]

Jesteśmy przekonani, że konflikty zbrojne są nieodłącznym skutkiem i narzędziem działań państw kapitalistycznych i dlatego nie wierzymy w żadne deklaracje i sojusze (np. NATO), które miałyby zapobiegać wybuchaniu wojen.

Występujemy przeciwko nacjonalizmowi, rasizmowi i innym ideologiom dyskryminującym jakiegokolwiek grupy społeczne, starając się przekonać członków społeczeństwa, że istnieją wspólne interesy grup rasowych czy narodowych. Według nas, wyżej wymienione idee służą klasie rządzącej jako narzędzie podziału społeczeństwa i podtrzymania własnej dominacji.”²

Rozstrzygnij, czy w zacytowanym tekście opisano założenia programowe organizacji liberalnej. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 5. (0-3)

Źródło. Mapa. Państwa członkowskie organizacji międzynarodowej.³

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Organizacja, o której mowa, powstała w 1999 r.	P	F
2.	Większość państw członkowskich tej organizacji należy także do Unii Europejskiej lub NATO.	P	F
3.	Nazwa tej organizacji to Rada Europejska.	P	F
4.	Głównym celem działalności tej organizacji jest obrona zbiorowa.	P	F

Zadanie 6. (0-3)**Źródło. Fragmenty wybranych umów międzynarodowych.**

- 1: „Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.”
- 2: „Szczególną opieką należy otoczyć matki w rozsądnym okresie przed i po urodzeniu dziecka. W tym czasie pracujące matki powinny otrzymywać płatny urlop lub urlop z zapewnieniem odpowiednich świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego.”
- 3: „Każdy obywatel [...] ma swobodę poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym Państwie Członkowskim.”
- 4: „Strony konfliktu [...] wydadzą zezwolenie i ułatwią szybki i nie utrudniony przewóz przesyłek, wyposażenia i personelu pomocy, przysyłanych zgodnie z przepisami [...], nawet jeżeli taka pomoc jest przeznaczona dla ludności cywilnej strony przeciwnej.”
- 5: „Strony zobowiązują się uznać, że każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma prawo do uzewnętrzniania jego/jej religii lub przekonań, jak również prawo do zakładania instytucji, organizacji i stowarzyszeń religijnych.”⁴

Do każdej z podanych kategorii praw człowieka dopisz numer fragmentu, w którym prawa takie zostały unormowane.

Prawa społeczne:

Prawa ekonomiczne:

Prawa kulturalne:

Prawa polityczne:

Zadanie 7. (0-1)**Źródło. Fragment artykułu o tematyce politologicznej.**

„[Jedno z państw] miało absolutną przewagę w czterech dziedzinach. Po pierwsze, pod względem militarnym było potęgą o bezprecedensowym, światowym zasięgu. Po drugie, pod względem ekonomicznym pozostawało główną lokomotywą światowego wzrostu gospodarczego, mimo że niekiedy wyzwania rzucały mu Niemcy lub Japonia. Po trzecie, zachowywało daleko idącą przewagę w dziedzinie najnowszych technologii. Po czwarte, w wymiarze kulturowym, [...] jego kultura była wchłaniana przez społeczności całego świata.”⁵

Rozstrzygnij, czy zacytowany tekst mówi o Związku Radzieckim w latach 80. XX w. Swoją odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-3)

Źródło. Tekst opisujący wydarzenie historyczne.

„Ok. godziny 1.55 za pomocą podłożonej pod tory miny wykolejono pociąg towarowy. [...] [W]ybuch wykoleił 3 wagony pociągu towarowego [...] i spowodował sześciogodzinną przerwę w ruchu.”⁶

8.1. Rozstrzygnij, czy informacje przytoczone w opisie pozwalają wywnioskować, że opisane wydarzenie to przypadek zamachu terrorystycznego.

Rozstrzygnięcie:

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....

8.2. Sformułuj trzy argumenty do tezy: *Terroryzm jest bronią słabych.*

1.
.....
.....
.....

2.
.....
.....
.....

3.
.....
.....
.....

Zadanie 9. (0-1)**Źródło. Opis jednej z zasad funkcjonowania Unii Europejskiej.**

„Zgodnie z zasadą [...], w dziedzinach, które nie należą do jej wyłącznej kompetencji, Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, [...] i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii.”⁷

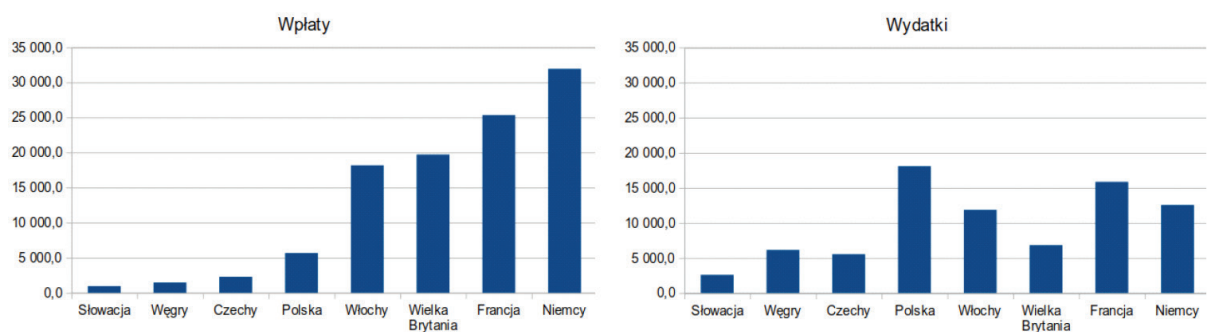
Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Zasada funkcjonowania Unii Europejskiej, której działanie opisuje tekst, to zasada

- A. pomocniczości.
- B. koordynacji.
- C. przyznania kompetencji.
- D. solidarności.

Zadanie 10. (0-1)

Źródło. Wykresy. Wpłaty i wydatki z budżetu Unii Europejskiej (2020) według państw (odpowiednio pochodzenia i przeznaczenia) [mln EUR].⁸

Porównaj – przytaczając właściwe dane z wykresu – wysokość środków wpłaconych do budżetu Unii Europejskiej przez wskazane państwa oraz środków dla nich przeznaczonych.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0-1)

Źródło. Fragment rezolucji.

„Zgromadzenie Ogólne [...] [p]ostanawia, że we wszystkich wypadkach, które zdają się stanowić zagrożenie pokoju, złamanie pokoju lub akt agresji, a Rada Bezpieczeństwa z powodu braku jednomyślności stałych członków przestaje ponosić odpowiedzialność za utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, Zgromadzenie Ogólne powinno zająć się sprawą niezwłocznie, celem skierowania odpowiednich zaleceń do swych członków odnośnie środków zbiorowych [...], jeżeli będzie to niezbędne do utrzymania lub przywrócenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.”⁹

Podaj nazwę organizacji międzynarodowej, której organów dotyczy tekst.

.....

Zadanie 12. (0-1)

Źródło. Tekst opisujący najnowszą historię polskiego systemu prawnego.

„[P]remier Mateusz Morawiecki poprosił Trybunał o przeprowadzenie kontroli zgodności z konstytucją trzech spośród postanowień Traktatu o Unii Europejskiej. 7 października 2021 r. Trybunał wydał wyrok [...] mówiący, że [...] [trzy spośród artykułów Traktatu nie są w pełni zgodne z Konstytucją RP]. W związku z tym polskie władze stwierdziły, że członkostwo Polski w Unii Europejskiej nie pociąga za sobą możliwości sprawowania władzy sądowniczej przez zewnętrzne instytucje. Fakt ten często jest interpretowany jako kontestacja wyższości prawa wspólnotowego [...].”¹⁰

Sformułuj argument i kontrargument do tezy: *Unia Europejska stanowi zagrożenie dla suwerenności państw członkowskich.*

Argument:

.....
.....
.....
.....

Kontrargument:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 13. (0-2)

Źródło. Fragment obowiązującego Regulaminu wewnętrznego organu Unii Europejskiej.

„W wyjątkowych okolicznościach przewodniczący Rady [...], za zgodą Rady do Spraw Ogólnych lub Komitetu Stałych Przedstawicieli, stanowiących jednomyślnie, mogą zdecydować o innym miejscu posiedzenia Rady [...]. Przewodniczący Rady [...] zapewnia przygotowanie i ciągłość prac Rady [...], we współpracy z przewodniczącym Komisji i na podstawie prac Rady do Spraw Ogólnych.”¹¹

13.1. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Zacytowany tekst mówi o

- A. Radzie Europy.
- B. Radzie Bezpieczeństwa.
- C. Radzie Europejskiej.
- D. Radzie Ekonomicznej i Społecznej.

13.2. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Od 2019 r. przewodniczącym tego organu jest

- A. Charles Michel.
- B. Jacek Saryusz-Wolski.
- C. Roberta Metsola.
- D. Donald Tusk.

Zadanie 14. (0-3)

Źródło. Lista państw.

- Polska
- Czechy
- Węgry
- Litwa

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Przedstawione wyliczenie nie jest listą państw, które wstąpiły do NATO w 1999 r., gdyż Węgry dołączyły do tej organizacji dopiero w roku 2004.	P	F
2.	Spośród wymienionych państw, aż 2 powstały w latach 90.	P	F
3.	W 1991 r. Litwa uzyskała niepodległość od ZSRR, a Czechy i Węgry – od Austro-Węgier.	P	F
4.	Żadne z wymienionych państw nie brało udziału w operacji „Pustynna burza” w 1991 r.	P	F

Zadanie 15. (0-2)

Źródło. Mapa przedstawiająca część Afryki, Azji i Europy z oznaczonymi lokalizacjami.¹²

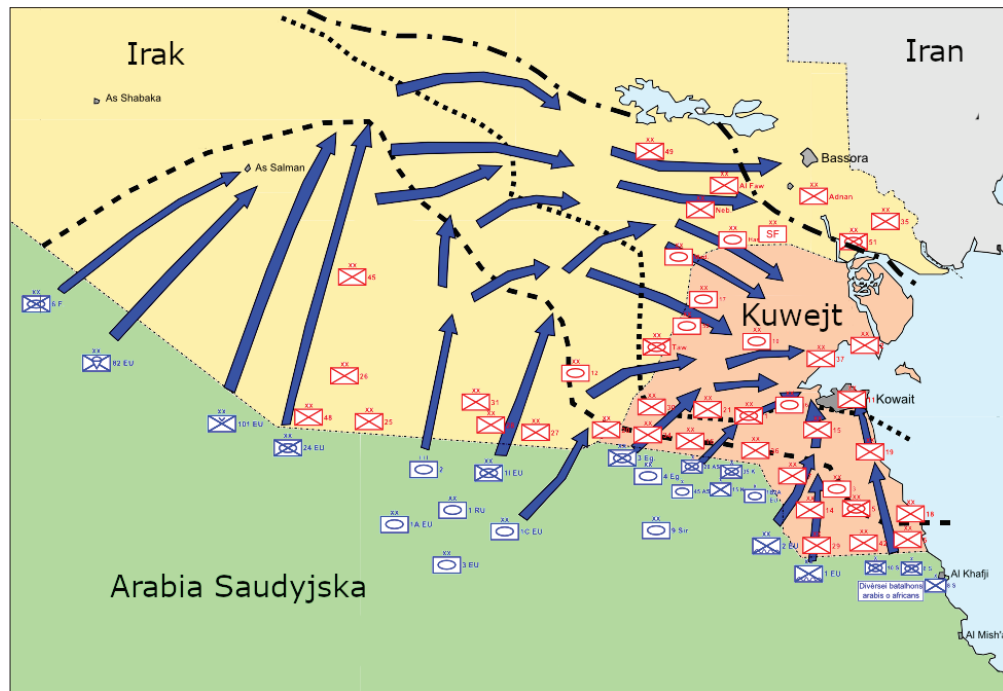

Uzupełnij luki.

W zaznaczonych lokalizacjach w latach (A.) i (B.) doszło do zbrodni (C.)

Zadanie 16. (0-1)

Źródło. Mapa przedstawiająca przebieg działań zbrojnych.¹³

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Działania zbrojne, których przebieg ukazano na mapie

- A.** odbyły się bez udziału Polski, gdyż nie była ona wówczas członkiem NATO.
B. stanowiły część II wojny w Zatoce Perskiej.
C. odbyły się bez udziału Polski, ponieważ nie otrzymały autoryzacji ONZ.
D. charakteryzowały się m.in. tym, że siły USA oraz niektórych państw byłego bloku wschodniego znalazły się po tej samej stronie konfliktu.

Zadanie 17. (0-2)

Źródło. Fragment fotografii wykonanej w pociągu metra.¹⁴

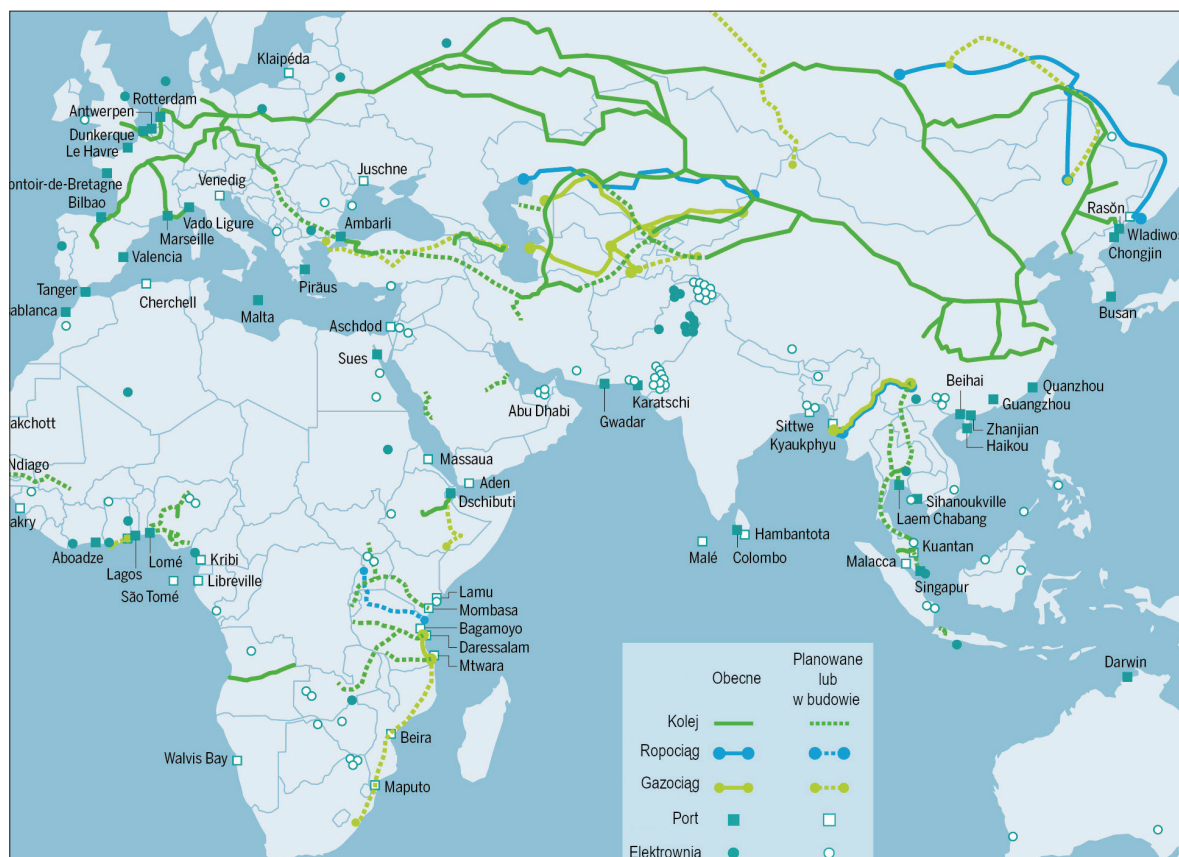

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Podobizny widoczne na fotografii przedstawiają przywódców Chin i Korei Północnej – odpowiednio Xi Jinpinga oraz Kim Dzong Una.	P	F
2.	Kult jednostki co prawda często występuje w systemach totalitarnych, ale społeczeństwu północnokoreańskiemu udało się go uniknąć dzięki uwarunkowaniom kulturowym.	P	F
3.	Znaczna część społeczeństwa północnokoreańskiego głęboko popiera ideologię państwową.	P	F

Zadanie 18. (0-1)

Źródło. Mapa – najważniejsze chińskie projekty infrastrukturalne (2018).¹⁵

Na podstawie materiału źródłowego sformułuj argument i kontrargument do tezy: *Wzrost gospodarczego znaczenia Chin jest korzystny z perspektywy Polski.*

Argument:

.....

.....

.....

.....

Kontrargument:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 19. (0-1)

Źródło. Logotyp organizacji pozarządowej.¹⁶

Wskaż nazwę organizacji posługującej się uwidocznionym znakiem.

- A. Liga Obrony Przeciwdroczym i Przeciwdroczym (*Anti-Chemical and Nuclear League*)
- B. Pomoc Kościołowi w Potrzebie (*Aid to the Church in Need*)
- C. Towarzystwo Chińskie (*Association of Chinese Nationals*)
- D. Rzecznicy Chrześcijańskiego Pacyfizmu (*Appeal for Christian Non-violence*)

Zadanie 20. (0-3)

Źródło. Fragment wypowiedzi Przewodniczącej Parlamentu Europejskiego (marzec 2022).

„Musimy zweryfikować nasze podejście do roli Unii Europejskiej na świecie. Potrzebujemy zwiększenia inwestycji w obronność i innowacyjne technologie. To kluczowy moment na podjęcie decydujących kroków ku bezpieczeństwu wszystkich Europejczyków – czas, aby zbudować prawdziwy sojusz dla bezpieczeństwa i obrony oraz zredukować zależność od Kremla.”¹⁷

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Zacytowane słowa zostały wygłoszone przez Robertę Metsolę.	P	F
2.	Art. 5. Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że agresja na jednego z członków Wspólnoty jest traktowana na równi z atakiem na wszystkich spośród nich.	P	F
3.	Dzięki energetyce jądrowej, spośród członków Unii Europejskiej tylko Niemcy, Francja i Czechy są w pełni energetycznie niezależne od Rosji.	P	F
4.	Nie ma żadnych prawnych przeciwwskazań, aby Przewodniczący Parlamentu Europejskiego należał do partii politycznej.	P	F

Zadanie 21. (0-1)**Źródło. Fragmenty tekstu dotyczącego cech niektórych konfliktów zbrojnych.**

„*Lawfare* to termin oznaczający stosowanie norm prawnych i instytucji na szkodę przeciwnika, np. aby pozbawić go wiarygodności lub zaangażować jego zasoby, albo aby skłonić go do niewykonywania przysługujących mu praw, nierzadko z pominięciem zasad wykładni lub wypaczeniem funkcji i celu wykorzystywanych regulacji.”

„Środowisko naturalne również nie jest bezpieczne od działań zbrojnych. Nie chodzi bynajmniej o przypadkowe szkody, do jakich dochodzi w wyniku ostrzału czy ruchu pojazdów. Elementy takie, jak ujęcia wody, źródła pożywienia (np. akweny, lasy, łąki) itp. często niszczone są celowo, gdyż pogorszenie stanu środowiska niekorzystnie oddziałuje także na siłę żywą przeciwnika; a także na jego ludność cywilną, skłaniając go do kapitulacji. Aby utrudnić ruchy wojsk, pali się lasy czy osusza rzeki; aby ograniczyć widoczność – celowo wprowadza się do atmosfery zanieczyszczenia; aby z kolei ją poprawić – zrzuca się defolianty na setki hektarów puszczy. Ataki na strategiczne instalacje przemysłowe powodują pełnowymiarowe katastrofy ekologiczne, jak chociażby w Kuwejcie lub na Krymie. Można sobie tylko wyobrazić, jakie spustoszenie wywołałaby »brudna bomba« czy broń biologiczna złożona z drobnoustrojów, na których oddziaływanie podatne są też zwierzęta.”

Uzasadnij, że oba fragmenty dotyczą zjawisk zaliczanych m.in. do tzw. wojny hybrydowej.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0-4)

Źródło. Zdjęcie wykonane 23 lipca 2003 r. Ratyfikacja umowy międzynarodowej podpisaną w Atenach 16 kwietnia 2003 r.¹⁸

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Umowa, której ratyfikację ukazano na fotografii, weszła w życie 1 maja 2008 r.	P	F
2.	Umowa, której ratyfikację ukazano na fotografii, to Traktat reformujący.	P	F
3.	Stronami umowy, której ratyfikację ukazano na fotografii, były m.in. Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry, ale nie Rumunia.	P	F
4.	Umowę, której ratyfikację przedstawiono na fotografii, ze strony polskiej podpisał m.in. Leszek Miller.	P	F
5.	Stronami umowy, której ratyfikację ukazano na fotografii, nie były ani Belgia, ani Mołdawia.	P	F

Zadanie 23. (0-2)

Źródło. Skróty nazw trzech międzynarodowych organizacji regionalnych.

- EWWiS
- EWG
- Euratom

23.1. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Organizacje te

- A. to tzw. filary Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.
- B. zostały utworzone w latach 50. XX w., przede wszystkim w celach gospodarczych.
- C. zostały utworzone w latach 80. XX w. w odpowiedzi na eskalację zimnej wojny.
- D. w latach 90. XX w. w całości przekazały swoje kompetencje NATO.

23.2. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Wszystkie państwa członkowskie tych organizacji są obecnie członkami Unii Europejskiej.	P	F
2.	Przynajmniej jedna z tych organizacji nadal istnieje.	P	F

Zadanie 24. (0-2)

Źródło. Mapa. Państwa założycielskie i flaga historycznej organizacji międzynarodowej.¹⁹

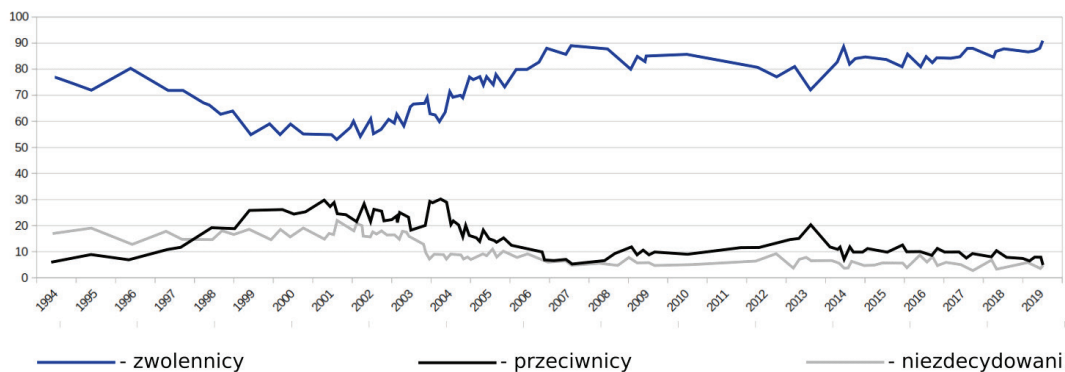

Uzupełnij luki.

Ta organizacja utworzona została traktatem podpisanym w (A.) w roku (B.); jej pierwotnym pomysłodawcą był natomiast (C.)

Zadanie 25. (0-2)

Źródło. Wykres. Stosunek Polaków do członkostwa Polski w Unii Europejskiej w świetle badań opinii publicznej [%].²⁰

25.1. Odczytując dane z powyższego wykresu, zaznacz poprawną odpowiedź.

- A. W 2016 r. poparcie dla członkostwa w Unii Europejskiej było niższe niż w roku 2000.
- B. Za wzrostem poparcia w roku 2014 stało zwycięstwo partii Prawo i Sprawiedliwość w wyborach parlamentarnych.
- C. W roku 2005 poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej wynosiło pomiędzy 70 a 80%.
- D. Przeciwników członkostwa Polski w Unii Europejskiej najwięcej było w latach 2004 i 1994.

25.2. Analizując powyższy wykres, opisz jak zmieniał się podejście Polaków do członkostwa w Unii Europejskiej po akcesji Polski do tej organizacji.

.....

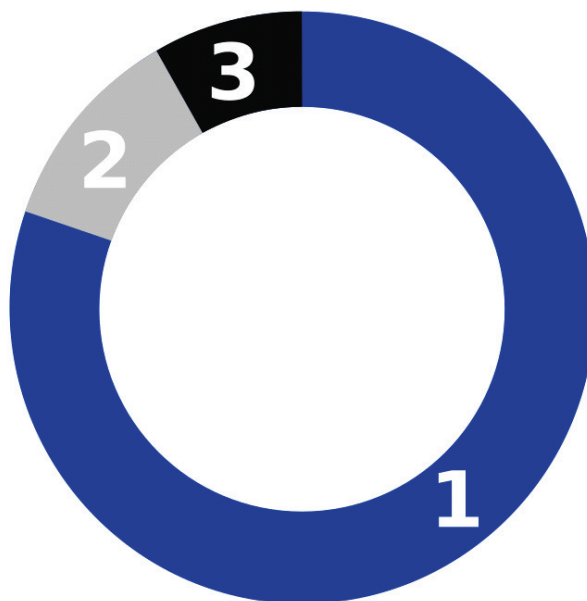
.....

.....

.....

Zadanie 26. (0-1)

Źródło. Wykres. Przybliżona struktura dochodów budżetowych Unii Europejskiej w latach 2014-2020 w podziale według źródła.²¹

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Numerem 3 oznaczono zasoby własne Unii Europejskiej.	P	F
2.	Numerem 1 oznaczono środki pochodzące od państw członkowskich.	P	F

Zadanie 27.

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1. *Omów szanse i zagrożenia demograficzne dla Polski, wynikające z wojny w Ukrainie w 2022 r. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.*

Temat 2. *Scharakteryzuj główne kierunki polskiej polityki zagranicznej po 1989 r. i sposoby jej prowadzenia (na wybranych przykładach). Wyjaśnij jaki wpływ na polską politykę zagraniczną ma członkostwo w Unii Europejskiej. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.*

Temat 3. *Operacje pokojowe z udziałem Sił Zbrojnych RP – szansa, powinność czy kosztowny błąd? Zajmij stanowisko. W pracy wykorzystaj materiały źródłowe.*

Materiały źródłowe i treść wypracowań wydane zostały w osobnej pozycji – Matura z Wiedzy o Społeczeństwie. Wypracowania maturalne wraz z materiałami źródłowymi – w sprzedaży pod adresem iusvitae.pl